

بسمه تعالی

خلاصه تدبر سوره مبارکه فسطاط (بقره) – جلسه ۷۵

ما در سوره فسطاط ارتباط سیاق‌ها را بررسی می‌کنیم ۴۵ سیاق در سوره بقره داشتیم که که این‌ها با هم ارتباط دارند ما به یک مجموعه سیاق را که با هم یک مجموعه بزرگتر تشکیل می‌دهند به نام فصل می‌نامیم. سوره فسطاط حدوداً ۱۰ یا ۱۱ فصل دارد فصل اول از آیه ۱ کشش سیاق داشت فصل اول آن یک بیانیه عظیم است که تکلیف جهانیان را درباره این کتاب روشن کند.

در سوره حمد دعا می‌کردیم که خدایا ما را به راه مستقیم هدایت کن در سوره بقره بلافاصله می‌فرماید ذالک الکتاب لاریب فیه یعنی هدایت در این کتاب هست. فصل دوم از سیاق ۷ شروع می‌شود از آیه ۴۰ تا ۴۶ چون ماموریت پیامبر از ادامه رسالت و کمال دین بوده به پیروان ادیان دیگر می‌پردازد و می‌گوید نعمتی را که دادم یاد کنید و به عهدم وفا کنید و در و مصدقا لما معکم یعنی قرآن آمده وعده‌های تورات را محقق کند که همان آمدن پیامبر آخرالزمان بود و همان چیز است که منتظرش بودید.

سیاق اول این فصل از آیه ۴۷ تا ۶۲ با همان سطح بیان و کمی مفصل‌تر همان دعوت سیاق اول و با یادآوری تاریخ این‌ها این دعوت را تکرار می‌کند تا دنیا پرستی و مادی‌گری از بین نرود کتاب را نمی‌شود استفاده کرد موسی یک تنبیه بزرگ جاری کرد و آن حکم قتل مرتدین بوده تا مانعی که خودتان در عمل به کتاب آوردید برطرف کنید این تنبیه سخت ظلم خودتان بوده است.

جمع آوری این سیاق که سیاق هشتم است این است که یادآوری نعمت تفضیل به بنی اسرائیل و دعوت ایشان به تقوا از روز قیامت بوده و نعمت تفضیل و بسط داده شده بود و با ظلم و دنیا‌گرایی آنها به ذلت و مسکنت ختم شد و و می‌فرماید و بنی اسرائیل و شما این کار را کردید باز با پیامبری که آمده همین کار را خواهید کرد.

سیاق ۹ آیه ۶۳ تا ۶۶ می‌باشد می‌خواهد یادآوری دیگری بکند اینکه یادتان باشد در عدم وفای به عهد خود که دچار ماجرای سبت شدید اگر فضل و رحمت خدا نبود از فاسقین بودید.

سپس سیاق ۱۰ آیه ۶۷ تا ۷۴ می‌باشد ماجرای ذبح گاو را یادآوری می‌کند و اشرابو فی قلوبهم العجل که مانع عمل آنها به کتاب بود در اینجا به آزمایش گذاشته شده که آیا حاضر می‌شوند گاو را بکشند و از این رویکرد مادی گرایانه دست بکشند.

خلاصه لجاجت بنی اسرائیل در کشتن بقره به خاطر حب به عجل یا دنیای ایشان بوده که به قساوت قلبشان انجامید.

جمع‌بندی این سیاق‌ها این گونه است که این‌ها به صورت جریانی و امتی با آن پروسه‌ای که می‌گفتند ایمان آورید ولی ایمان نیاوردند سیاق بعدی می‌خواهد بگوید که این‌ها ایمان نمی‌آورند.

گام‌هایی که تا اینجا در سوره وجود داشت چند گام بود گام اول این بود که تنها راه ایمان به پیامبر و قرآن است گام دوم تلاش است که بنی اسرائیل را با قرآن و این پیامبر همراه کند گام سوم که بعد از این خواهد آمد می‌فرماید قرار نیست ما معطل این‌ها بمانیم و دائماً مذاکره کنیم پس تکلیف امت اسلامی باید از این‌ها جدا شود.

